

Шилепницький Павло Іванович
*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародної економіки,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича*

Петрова Ірина Павлівна
*кандидат економічних наук, старший дослідник,
старший науковий співробітник
відділу проблем регуляторної політики і розвитку підприємництва,
Інститут економіки промисловості
Національної академії наук України*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-439-2-20>

**ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО
У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО
БЛАГОПОЛУЧЧЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ
В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ**

Публічно-приватне партнерство виступає як ефективний механізм для залучення інвестицій та інноваційних рішень у інфраструктурні та соціально-економічні проекти [1]. Кожна з ініціатив – від екологічних та енергозберігаючих до цифровізації та розвитку здоров'я населення – має потенціал для покращення умов життя населення, створення нових робочих місць і сприяння економічній стабільності громад (таблиця). Завдяки інтеграції приватного сектору з публічними ініціативами, можливості реалізації масштабних проєктів значно зростають, що в довгостроковій перспективі принесе економічні, соціальні та екологічні вигоди для всіх зацікавлених сторін [2].

Сучасні громади стикаються з численними викликами, пов'язаними з екологічними змінами, соціальною нерівністю та економічною нестабільністю. У зв'язку з цим, забезпечення еколого-економічного благополуччя стає критично важливим для розвитку людського капіталу [3]. Публічно-приватне партнерство постає як ефективний механізм для реалізації інноваційних інфраструктурно-

сервісних проєктів, здатних вирішити ці нагальні проблеми [4]. Важливими етапами для успішного впровадження таких проєктів є: попереднє дослідження місцевих умов, залучення зацікавлених сторін, підготовка техніко-економічних обґрунтувань, пошук потенційних інвесторів, розробка пілотних проєктів та моніторинг результатів.

Таблиця 1

Основні напрями використання публічно-приватного партнерства у відновленні та розвитку інфраструктури територіальних громад

Напря́м	Опис	Приклади реалізації
Інфраструктура е-комерції та е-бізнесу	Розвиток цифрових платформ для управління фінансовими і товарними потоками: e-contract, e-invoicing, e-logistics.	Впровадження платформи електронної логістики для спрощення процесів доставки товарів у громадах. Інтеграція систем електронних контрактів для полегшення ведення бізнесу між підприємцями громади та міжнародними партнерами.
Інфраструктура життє-забезпечення	Відновлення та модернізація систем охорони здоров'я, освіти, транспорту, громадської безпеки.	Розробка та запуск платформи телемедицини в громадах, де доступ до лікарень обмежений. Модернізація шкіл з впровадженням дистанційного навчання для забезпечення неперервного освітнього процесу в умовах війни та відновлення.
Геоінформаційна інфраструктура	Системи збору, збереження та обробки даних, пов'язаних із територіями, землекористуванням та інфраструктурними об'єктами.	Створення геоінформаційної системи для управління земельними ресурсами громад. Відбудова пошкоджених інфраструктурних об'єктів через використання просторового планування, заснованого на сучасних цифрових рішеннях та картографічних даних.
Покращення соціально-економічних детермінант громадського здоров'я	Підвищення рівня медичного обслуговування, покращення доступу до якісної освіти та життєво важливих послуг.	Будівництво нових медичних центрів або модернізація наявних через публічно-приватне партнерство. Модернізація освітньої інфраструктури з будівництвом нових шкіл та університетів, що дозволяють залучати молодь

Попереднє дослідження місцевих умов є першим і найважливішим кроком у реалізації проектів на основі ППП. Проведення детального аналізу потреб громади, зокрема вивчення соціально-економічних аспектів, рівня розвитку інфраструктури та екологічних викликів, дозволяє визначити найбільш актуальні напрямки для реалізації проектів. Наприклад, у сільських районах може виникнути потреба в покращенні доступу до чистої води, тоді як у міських громадах акцент може бути зроблено на модернізації системи транспорту. Важливість цього етапу важко переоцінити, адже саме він закладає фундамент для всіх подальших дій. Результати таких досліджень не лише виявляють існуючі проблеми, але й формують рішення, які позитивно вплинуть на якість життя мешканців. Це може включати, наприклад, розробку проектів з енергоефективності, які сприятимуть зниженню витрат на енергію для домогосподарств.

Залучення зацікавлених сторін – це наступний важливий етап, що забезпечує легітимність та підтримку проектів. Активна співпраця між місцевими органами влади, бізнесом, громадськими організаціями, науковими установами та міжнародними партнерами формує платформу для відкритого діалогу. Така співпраця підвищує рівень соціальної підтримки проектів, адже залучення громадян у процес обговорення пріоритетів розвитку формує відчуття причетності до змін у своєму оточенні. Цей діалог може відбуватися через громадські слухання, консультації та інформаційні кампанії, що дозволяє врахувати думки та побажання місцевих жителів. Як показує практика, успішно реалізовані проекти часто виникають у результаті глибокої інтеграції місцевих потреб і побажань у загальний план розвитку. Так, у багатьох громадах, де відбувалося активне обговорення проектів, спостерігалася висока готовність населення до їх підтримки та участі в реалізації.

Підготовка техніко-економічних обґрунтувань є критично важливим етапом, що дозволяє оцінити реалістичність проектів. Цей етап включає в себе комплексний аналіз витрат і вигод, оцінку ризиків, визначення джерел фінансування та розробку плану впровадження. Використання різних методів аналізу, таких як SWOT-аналіз або аналіз чутливості, допомагає виявити слабкі місця

проекту та своєчасно коригувати стратегію. Наприклад, при розробці проектів у сфері відновлювальної енергетики важливо передбачити всі можливі ризики, пов'язані з технологічними інноваціями та змінами у ринковій ситуації. Чітке обґрунтування проекту дозволяє не лише уникнути потенційних проблем у майбутньому, але й забезпечити прозорість у фінансових питаннях, що є важливим фактором для залучення інвесторів.

Пошук потенційних інвесторів та партнерів є критично важливим для успішної реалізації інноваційних проектів. Це включає в себе не лише залучення фінансування, але й створення конструктивного діалогу з потенційними інвесторами, що може призвести до підвищення якості проектів. Важливо розробити привабливі умови співпраці, що включають розподіл ризиків та забезпечення прозорості фінансових операцій. Наприклад, залучення міжнародних фінансових установ та грантових програм може суттєво посилити фінансову основу проекту. Також, створення механізмів для забезпечення відкритості фінансових потоків допоможе зміцнити довіру до реалізації проектів з боку громадськості та інвесторів.

Розробка пілотних проектів з орієнтацією на масштабування є важливим етапом, який дозволяє тестувати нові ідеї у обмежених масштабах перед їх широким впровадженням. Пілотні ініціативи повинні мати чітку стратегію розвитку, що дозволяє їх адаптацію до умов інших громад. Наприклад, реалізація проекту з переробки відходів може стати основою для створення мережі подібних підприємств в інших громадах. Успішні приклади реалізації таких проектів можуть служити основою для подальшого масштабування, демонструючи іншим громадам переваги співпраці на основі ППП. Згідно з результатами досліджень, пілотні проекти, що показали свою ефективність, часто призводять до збільшення інвестицій та активності громади в цілому.

Моніторинг та оцінка результатів є завершальним етапом, який дозволяє визначити ефективність проектів та їх вплив на місцеву економіку та екологію. Цей процес передбачає регулярне збирання даних про результати реалізації проектів, їх вплив на громаду, а також виявлення успішних практик і недоліків. Використання

індикаторів ефективності, таких як зменшення витрат на енергію, покращення якості життя, зниження викидів забруднюючих речовин, допоможе виявити реальні зміни, що відбуваються у громадах. Такий підхід не лише сприяє вдосконаленню поточних проєктів, але й забезпечує цінний досвід для майбутніх ініціатив.

Отже, публічно-приватне партнерство є ключовим інструментом для відновлення та розвитку інфраструктури територіальних громад, забезпечуючи ефективну взаємодію публічного та приватного секторів. Використання таких механізмів сприяє модернізації життєво важливих систем, впровадженню інноваційних цифрових рішень, покращенню соціально-економічних умов та підвищенню якості життя населення. Реалізація проєктів у сферах е-комерції, життєзабезпечення, геоінформаційних технологій та громадського здоров'я дозволяє формувати стійкі, сучасні та розвинені громади.

Список використаної літератури:

1. Петрова І.П. Досвід реалізації інвестиційних проєктів на засадах партнерства влади, бізнесу та суспільства в Україні. *Вісник економічної науки України*. 2024. № 1 (46). С. 61–67. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.1\(46\).61-67](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.1(46).61-67)
2. Щур Р.І., Кропельницький А.О. Особливості реалізації державно-приватного партнерства на регіональному рівні. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2023. № 19. Т. 1. С. 219–226.
3. Коваль В.В., Котлубай В.О., Арафтеній А.М. Державно-приватне партнерство як інститут розвитку соціального капіталу в умовах децентралізації економіки України. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2019. № 1(106). С. 24–30.
4. Лук'яненко І.Г., Мар'янович М.Е. Роль державно-приватного партнерства в розбудові критичної інфраструктури для досягнення Цілей сталого розвитку в Україні. *Бізнес Інформ*. 2020. № 1. С. 291–297.